

List izhaja
dvakrat na mesec.
Posamezna št. 75 p
Naročnina
mesečno 1.50 D.
Rokopisi se ne
vračajo.
Nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.

VOJNI INVALID

Poštnina plačana
v gotovini.

Uredništvo in
upravnništvo v
Št. Peterski
vojašnici.

Glasilo izvršnega odbora udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS.

Poročilo iz kongresa.

Letošnji redni invalidski kongres se je izvršil z lepim uspehom. Zastopani so bili polnoštevilno delegati iz vseh pokrajin naše države. Kongres je bil 6., 7. in 8. junija t. l. v Skoplju. Naših delegatov iz Slovenije je šlo 14 in sicer 4 od izvršnega odbora 10 pa od raznih podružnic.

Izvršni odbor v Skoplju je pripravil lep sprejem. Na kolodvoru so bili zbrani razni zastopniki udruženja in mnogo drugega občinstva, ki so burno pozdravili prihajajoče delegate ob zvokih vojaške godbe.

Dne 6. junija ob 9. uri je otvoril predsednik izvršnega odbora pukovnik invalid tov. Pero Lazarevič predkonferenco v poslopju državne gimnazije. Dospeli so že vsi delegati, manjkali so samo še od sarajevskega izvršnega odbora.

Tov. Lazarevič je pozdravil navzoče, nato pa pojasnil nekatera važnejša vprašanja, ki bodo glavni predmet kongresa, pred vsem zakon, vprašanje tov. Miodraga Stevanovića glede 600.000 Din, zadružno poslovanje in obnove postopanja reduciranec.

Predkonferenca se je pričela baviti z nekaterimi vprašanji, ki se dajo rešiti že pred kongresom.

Najprvo so govorniki nastopili proti Klubu bivših aktivnih oficirjev invalidov. V tem klubu nekateri bivši aktivni oficirji popolnoma ločeno delujejo kljub temu, da so člani našega udruženja samo v svoj prid in celo v škodo vseh drugih vojnih žrtev. Posrečilo se jim je pridobiti v beograjskem okrožnem odboru našega udruženja 75 odstotkov privržencev. Tako se jim je posrečilo zasigurati za aktivne oficirje invalide skoro ves 100 milijonski kredit, ki se je pred kratkim delil za povišanje pokojnin. Vojvoda Trifunović-Birčanin je sam obsojal nastop invalidov aktivnih oficirjev. Le idealisti med njimi so ostali našemu udruženju zvesti, koristolovci pa so odpadli.

Drug nečasten čin, ki so ga delegati obsojali, je izvršil predsednik sarajevskega izvršnega odbora invalid podpolkovnik tov. Gardić. Posebno naš slovenski izvršni odbor mu je dal povod, da je pisal ministru za socialno politiko naj ne izplača udruženju več 4 pro mile od monopola, ker smo baje mi preveč dobili napram drugim in da se ta denar v obče ne porablja pravilno. In res se mu je posrečilo, prepričati ministra, da je odgodil izplačilo.

Slučajno je ravno pred to debato došel na predkonferenco sam tov. Gardić, katerega je tov. Lazarevič pozval, naj se opraviči.

Tovariš Gardić se je izgovarjal na zapostavljanje sarajevskega izvršnega odbora pri razdelitvi in da je pisal z vednostjo in po sklepu izvršnega odbora v Sarajevu.

Tov. Baltić ga je ogorčeno napadel in povdarjal, da bi moral, ako bi bilo kaj takega res, prositi za boljše razdelitev samo sarajevskemu izvršnega odboru, ne pa preprečevati izplačila vsem.

Poleg tega pa so navzoči bosanski delegati zatrjevali, da jim ni nič znanega o kakem sklepu v tem smislu in je moral to tov. Gardić storiti sam in ne po sklepu odbora.

Tov. Gardić je zapustil na to predkonferenco s 3 člani sarajevskega izvršnega odbora, 8 pa jih je ostalo.

Delegati so se zedinili na predkonferenci glede kluba invalidov aktivnih oficirjev, da se izključujejo iz našega udruženja vsi oni, ki so člani odboar, druge pa se pozove naj v teku enega meseca izstopijo iz kluba, ali pa se jih smatra za izključene iz našega udruženja. Vršila se je na to še debata o izvestju upravnega

in nadzornega središnjega odbora, ki je bila stvarna in kratka. Nato je bila predkonferenca zaključena.

Kongres.

Drugi dan ob 9. uri je otvoril tov. Pero Lazarevič letošnji redni invalidski kongres. — Prisotnih je bilo 97 polномоčnih delegatov. Kot častni udeleženci so bili navzoči načelnik ministrstva za socialno politiko g. Novaković, ki je tudi sam vojni invalid, namestnik vojnega ministra, v imenu skopljske posadke pa armijski general Protić, delegat udruženja rezervnih oficirja g. Janković, predsednica kola jugoslovenskih sestara, g. veliki župan Vildovac metropolit pravoslavne cerkve g. Varnara in nekaj novinarjev.

Kongres je soglasno in z navdušenjem sklenil odposlati pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Aleksandru I., ministru vojne in mornarice, ministru socialne politike, predsedniku vlade g. Pašiću, predsedniku narodne skupščine in predsedniku odbora za proučavanje novega invalidskega zakona.

Tudi je kongres prejel več brzojavnih pozdravov, med njimi tudi od g. dr. Ježa, ki se je slučajno mudil v Ljubljani. Za predsednika kongresa je bil izvoljen invalid pukovnik tov. Zisić, za I. podpredsednika tov. Štefe za II. podpredsednika pa tov. Bogdanović.

Izvoljeni so bili tudi zapisnikarji in overovalci ter verifikacijski odbor. Isti je verifikiral pooblastila vseh delegatov razun 2 iz Skoplja, ki jih je poslalo preveč in 1 od okrožnega odbora iz Beograda, ki ni bil izvoljen delegat.

V začetku je obširno poročal predsednik središnjega odbora tov. Lazarevič.

Najprvo je pojasnil stanje glede invalidskega zakona. V odbor za sestavo načrta smo dobili s težavo svojega zastopnika in to šele po kraljevem posredovanju. Ta odbor je sestavljen še dokaj primeren načrt, ki ga je pa potem ministrski svet popolnoma prevrgel in mu odvzel skoro vse za nas važne točke. Središnji odbor je sam uvidel potrebo takojšnjega nastopa in ga je tudi izvršil. Po zopetni avdienci je intervencija kralja dovela stanje k izboljšanju. Zakonski načrt bo popravljen in je upati, da bo vseboval naše temeljite zahteve. Tik pred odhodom na kongres je dobil središnji odbor dobro zagotovilo od ministra za socialno politiko. Za tem je prišlo na vrsto vprašanje tov. Stevanovića, ki je pred par leti oškodoval udruženje za kakih 600.000 Din. Središnji odbor je dovedel vprašanje pred gradsko sodišče in zahteval kazen. To sodišče je zavrnilo zadevo na civilno parvno pot, pozneje pa je prvostepeni sud odredil, da se bo imenovani zasledoval tudi kazensko. Tov. Lazarevič je konstatiral z veseljem koliko je pridobilo udruženje tekom časa na ugledu. Razni ustanovni člani so pripomogli približno s 300.000 Din, posebno pa je pohvalil »Fond Sv. Djordja«, ki je daroval v gotovini 100.000 Din in 200 oblek. Koncert dobrodelnih društev je vrgel okoli 800.000 Din. Invalidska združenja v Zemunu je pokazala lep napredek tako, da imamo beležiti krasno napredovanje. Omenil je priznanje ministru za socialno politiko g. Behmenu, ki je dal na razpolago za zadrugo delavnice v Zemunu.

Največje zlo, ki tare danes vojne žrtve so redukcije potom specialnih komisij.

V ministrstvu za socialno politiko leži kakih 70.000 tozadevnih nerešenih aktov.

Treba je nujno obnov, ki jih je središnji odbor poskusil po svojem prizadevanju vpeljati. V to svrhu je središnji odbor najel svoje 3 lastne uradnike, ki naj pregledajo akte v ministrstvu.

Pri tem je sporočil tudi odposlanec ministrstva g. Novaković, da je sedaj zaposlenih tam 140 uradnikov, ki bodo uredili akte specialnih komisij.

Po ureditvi bo mogoče doprinesiti obnove.

Središnji odbor je imel tekom letošnjega poslovanja velike težkoče z aktivnimi oficirji-invalidi in polkovnikom Gardićem iz Sarajeva.

Po poročilu predsednika tov. Lazarevića se podali izvestja funkcionarji upravnega in nadzornega središnjega odbora. Za tem je bila zelo kratka debata in nekaj govornikov, ki so po večini obsojali redukcije. Nastopil je tudi naš tov. Krušič, ki je doprinesel javnosti jako žalostne rezultate specialne komisije v Sloveniji. Pozval je navzočega zastopnika ministra, da se popravijo krivice storjene pravim invalidom. V kolikor se je moglo posneti iz odgovora naj bi bilo v Sloveniji po mnenju faktorjev zares 30 do 40 odstotkov nepravilnih invalidov. Sprito tega je bilo izjavljeno veliko ogorčenje naših delegatov in tudi druge pokrajine so sledile napram enakim, ali še strašnejšim rezultatom.

Posebno so padali očitki, ker se ne postopa povsod enako. V Srbiji in Črni gori se pripušča obnovitve postopanj, v prečanskih krajih pa ne.

Sledilo je nato glasovanje o delovanju središnjega odbora.

Vsi so priznavali središnjemu odboru popolno delovanje in sprejet je bil absolutorij s pohvalo.

Kongres je bil prekinjen do popoldne.

Popoldne ob 3. uri se je vršilo nadaljevanje. Prišel je zopet tov. Gardić z bosanskimi delegati, s katerimi se je predpoldne odstranil.

Pozvan je bil ponovno naj se opraviči. Zopet je povdarjal, da je dalo povod njegovemu postopanju, ker je sarajevski izvršni odbor prejel premalo monopolskega fonda. Tovariš Lazarevič in Birčanin sta z ostrimi govori kritizirala nastop tov. Gardića in njegovega pomočnika v tej zadevi tov. Grčića.

Kongres je sklenil, da se tov. Gardić in Grčić izključita iz udruženja.

Na to so vsi bosanski delegati razun 2 zapustili kongres.

Na vrsto je prišel proračun središnjega odbora za l. 1925 in 1926, ki izkazuje po predvidevanju 1.294.800 Din na izdatkih, ki se krijejo z raznimi dohodki tako, da preostaja od dohodkov še 90.400 Din čistega. Kongres je proračun odobril.

Sledila sta program in taktika. Tov. Uroš Stajić razvije lepo debato o programu. Najbolj priporoča zadrugarstvo, kjer se nudi jako lepa materijalna bodočnost za udruženje. Taktiko je treba uravnati vedno po razmerah za kar popolnoma lahko prepuščamo vodstvo in proste roke središnjemu odboru.

Drugi govorniki so vsi povdarjali pred vsem red in disciplino ter močno organizacijo in potrebo modernih zadostnih ortopedskih delavnic in ortopedske bolnice.

Na to so bile volitve novega središnjega odbora.

Predlagan je bil cel stari odbor izpopolnjen s tremi novimi člani ter tudi soglasno izvoljen z velikim odobravanjem.

Predsednik tov. Pero Lazarevič, polkovnik invalid se zahvali v imenu celokupnega odbora za izvolitev.

Končno se je debatiralo o slučajnostih. Izvoljenih je bilo precej častnih članov med njimi tudi »Fond sv. Djordja«.

Nekaj članov je bilo tudi izključenih po predlogu izvršnih odborov. Razvila se je debata o resoluciji, ki je trajala do poznejša večera.

Stavljani so bili k resoluciji različni novidr. Kumanudija in socijalne politike g. dr. Žerjava, ki sta jih storila v imenu vlade, posebno glede zgraditve invalidskega doma, drugače se ubija ugled in avtoriteta najvišjih predstavnikov države in krajsa verovanje v obetanja.

7. Zahteva neodložljivo izplačilo neizplačanih invalidnin iz prejšnjih let, katerih znesek presega 200 milijonov dinarjev. Država dolguje vojnim invalidom, kar pomeni sramoto z ozirom na višino bednih pokojnin. Garantirati je treba v bodoče za redno izplačevanje, ker se od 1. januarja 1925 v raznih krajih ne izplačuje redno in obstoji nevarnost, da ne zapade kredit in poveča stari dolg.

8. Zahteva, da se vsi vojni invalidi osvobodijo plačevanja invalidskega davka, ki je sam po sebi za nje nesmiseln.

RESOLUCIJA

se glasi:

Po izvestjih središnega odbora in referentov udruženja vojnih invalidov in po izčrpnih diskusijah delegatov, je V. redni invalidski kongres v Skoplju sprejel resolucijo:

1. Zahvaljuje se iz dna duše za dobrosrčno zavzemanje do skrajnih meja svoje kraljevske moči Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru, Visokemu zaščitniku, da je bila s stotilijonskim kreditom in popravkom invalidskega zakona olajšana težka usoda hrabrih pohabljenih borcev. Prosimo, da ostane v vseh usodepolnih trenutkih, polnih mučnih izkušenj vedno v duhu z nami, podpirajoč opravljene zahteve na korist, srečo in bodočnost drage domovine.

2. Zahteva od novega parlamenta, da o priliki reševanja invalidskega zakona istega izpolni v smislu izročene memoranduma potom invalidskega udruženja parlamentu, ker bi bila to dobro pogodena pot k zadovoljivi upravičenih invalidskih zahtev, katere vodijo ob enem k boljši konsolidaciji naše velike države, za katere srečo in velkost so doprinesli vojni invalidi in družine padlih najtežje žrtve.

3. Dviga enoglasni protest proti nepravilni in škodljivi redukciji invalidov brez podlage in ne da bi dobili rešenja. Zgraža se nad nemoralno prakso favoriziranja lažinvalidov in onih, ki so se znali skrivati med vojno, med tem, ko se pravim invalidom jamlje zadobljeno pravo. Zahteva vedno prisotnost svojih predstavnikov iz organizacije v vseh komisijah, ker se nudi le na ta način dovolj jamstva za preprečevanje nepravilnosti in morebitnih zlorup.

4. Protestira proti redukcijam invalidov-uradnikov in ostalih uslužbencev brez krivice. Zahteva, da se reducirane uslužbenice sprejme na njihova mesta nazaj.

5. Od parlamenta in kraljevske vlade zahteva, da se uvede obvezna organizacija vojnih žrtev potom invalidskega zakona in večji del delokroga ministrstva za socijalno politiko prenese na udruženje, katero je do danes storilo ogromne zasluge v ekonomskem in moralnem pogledu.

6. Kraljevska vlada naj izpolni pismene obveze prejšnjih ministrov, kot finančnega g.

med katerimi so odločali moški z visoko podprtimi nogami, — gospod iz San-Franciska je bil seveda tudi zraven — na temelju zadnjih političnih in borznih novic usode narodov, se nakadili havanskih cigar in se do malinaste barve v licih napili likerjev v baru, kjer so stregli v rdeče suknjiče oblečeni zamorci z belino v očeh, podobno trdo kuhanemu, olupljenemu jajcu. Ocean je bučal in valoval za steno kakor črne gore, burja je ostro žvižgala v premočenem težkem vrvovju, parobrod se je ves tresel, ko je premagal burjo in vodne gore, — rezal je kakor s plugom njih zibajoče gromade, ki so vedno naglo privrele in visoko pljuscale, s penastim repom, — v smrtnem obupu je stekala od megle zadušena sirena, zmrzovale so od hladu in od prenaporne, napete pazljivosti straže na svojih visokih opazovališčih, mračnim in žgočim globinam pekla, njegovemu zadnjemu, devetemu krogu je bil podoben podvodni trebuh parobroda, kjer so gluho puhale velikanske peči; cele kupe premoga so požirala njih razbeljena žrela, kamor so ga z ropotom metali z jedkim, umazanim potom politi in do pasu goli ljudje, temno rdeči od ognja. — A tukaj, v baru, so brezskrbno polagali noge na ročaje naslanjačev, srkali konjak in likerje, plaval v valovih dišečega dima in se duhovito razgovarjali, v plesni dvorani je vse sijalo in razlivalo svetlobo, toploto in veselje, parčki so se zdaj vrteli v valčku, zdaj se pripogibali v tangu — in godba je trdovratno, z neko sladko-nesramno žalostjo prosila vedno eno, vedno eno in isto... Med to sijajno množico je bil posla-

10. Upravne oblasti naj imajo večjo toleranco napram invalidom in njihovi organizaciji, ker so to zaslužili s svojimi težkimi žrtvami in pravilnim zadržanjem.

11. Z indignacijo odbija predbacivanja ljudi, ki imajo do vojnih žrtev samo mržnjo, pa so zlezli iz vrst svojih tovarišev, postali brezvestni in kažejo s tem svoj sumljivi patriotizem. Čvrsti ostajajo pa priljubljeni svojemu ljubljenu kralju Aleksandru Karadžordževiću, Visokemu zaščitniku in pokrovitelju vojnih invalidov in ostalih vojnih žrtev.

12. Zahvaljuje se vsem, ki so izkazali pomoč v prošlem letu ter prosi široko javnost za moralno potrebo.

13. Prosi gospoda ministra za socijalno politiko naj se zavzame, kraljevsko vlado in Narodno skupščino pa za hitri sprejem racionalnega invalidskega zakona za enkrat in vselej.

14. Zahteva preustroj obstoječih ortopedskih zavodov po vsakočasnih razmerah, da bodo odgovarjali svojemu namenu za moderno aparatiziranje onih oseb, ki pričakujejo modernih lahkih protez in nadomestke zgubljenih udov. V tem cilju naj se povečajo krediti za preureditev bolnic, v katerih se bodo vršile potrebne operacije invalidov pred aparatiziranjem.

15. Zahteva, da se dele vse državne materijalne pomoči preko invalidskih organizacij, ker se ima z dosedanjimi delitvami preko državnih institucij žalostne skušnje.

16. Za izvršni odbor iz Ljubljane se zahteva izročitev zgradbe na »Mirju«, ki pripada invalidom, ker je zgrajena iz invalidskih kreditov pa stoji že dolgo nezasedena.

17. V znak osebne hvaležnosti pozdravlja po posebnih odposlancih Velikega zaščitnika

Njegov Vzvišeni dom, izročujoč mu to resolucijo.

18. Nalaga predsedništvu, da dostavi rednim potom to resolucijo predsedniku vlade, ministru za socijalno politiko, predsedniku parlamenta in ministru vojne in mornarice.

Invalidski davek.

Z uzakonjenjem proračunskih dvanajstlin je bil sprejet tudi 100% povešek invalidskega davka, ki je stopil v veljavo že s 1. aprilom t. l. Davkoplačevalci so radi tega precej razburjeni posebno ako poleg tega čujejo samo pritožbe invalidov, kako se jim slabo godi. In res kako hitro je šlo glede davka, z invalidskim zakonom pa ne pridemo nikamor naprej. Poleg vsega pa je najzanimivejše, da bodo plačevali ta davek tudi po večini vsi invalidi in sicer v največ slučajih po več, kakor pa prejemale na ime invaliditete.

Posebno, ako pogledamo, da danes cela masa invalidov pokojnin sploh ne prejema.

Pravilno bi bilo, kar zahteva tudi naša resolucija iz zadnjega kongresa, da se vsi invalidi osvobodijo vsaj invalidskega kongresa, ki je vendar za nje nesmiseln.

Inšpekcija monopol. uprave.

Pod tem naslovom so se ustanovili novi uradi po različnih pokrajinah naše države, pričemur pa se je Slovenija čisto prezrla in se ji ni dalo samostojne inšpekcije, pač pa se je pridelila cela Slovenija v tem oziru Zagrebu. To pa ima veliko slabih posledic za nas vojne žrtve.

V zadnjem času se je odvzelo podeljevanje trafik finančnim ravnateljstvom v Ljubljani in Mariboru in se je podelilo to pravo oblastnim monopolnim upravam. Sedaj po novem pa naj bi imela pravico podeljevanja trafik samo nova inšpekcija v Zagrebu.

Ako pomislimo, da ne poznajo tam popolnoma nič naših krajevnih in drugih razmer, znamo imeti največje težkoče glede bodočega podeljevanja trafik, ki so namenjene v prvi vrsti vojnim žrtvam.

Proti taki zapostavitvi Slovenije nastopajo kakor čujemo drugi faktorji.

Mi pa moramo iz našega stališča dvignati najodločnejši protest glede bodočega postopanja s trafikami, ker bomo gotovo zapostavljeni ali pa oškodovani.

Izvršni odbor hoče dvigniti protest na pristojnem mestu v kolikor se zadeva tiče našega vprašanja.

I. A. Bunin — Dr. N. Preobraženski:

Gospod iz San-Franciska.

(Nadaljevanje.)

Dvorana je bila svečano razsvetljena z nebrojnimi luči kristalnih lestencev in pozlačenih svečnikov, prenapolnjena dekoltiranih dam v briljantih in gospodov v smokingih, slokih lakajev in spoštljivih maitre d' hôtel, od katerih je eden, ko je sprejemal samo naročila na vino, hodil celo z verigo okoli vratu kakor nekakšen lord-mayor. Smoking in idealno perilo so zelo mladili gospoda iz San-Franciska. Suh, nevisok, nerodno zložen, toda krepak, oglajen, da se je kar svetil — in primerno živahen, sedel je v zlatem in bisernem sijaju te palače pri steklenici jantarjevega »Johanesbergerja«, pri neštevilnih čašah in čašicah iz najfinejšega stekla, pri kodrastem šopku kodrastih hijacint. Bilo je nekaj mongolskega v njegovem rumenkastem obrazu s pristrženimi srebrnimi brki: zlato plombe so se bliščale v njegovih močnih zobeh, kakor stara slonova kost se je svetila njegova krepka plešasta glava. Bogato, toda starosti primerno je bila opravljena njegova soproga, velika, široka in mirna žena; izbrano, toda prozorno in lahko, nedolžno-odkritosrčno se je oblačila njegova hči, visoka, sloka, s krasnimi, dražestno počesanimi lasmi, z aromatično sapo od vijoličastih pilul v ustih, z nežnejšimi rožnatimi prišči poleg ustnic in med rahlo napudranih lopatic... Obed je trajal celi dve uri, po obedu pa so se pričeli v plesni dvorani plesi,

med katerimi so odločali moški z visoko podprtimi nogami, — gospod iz San-Franciska je bil seveda tudi zraven — na temelju zadnjih političnih in borznih novic usode narodov, se nakadili havanskih cigar in se do malinaste barve v licih napili likerjev v baru, kjer so stregli v rdeče suknjiče oblečeni zamorci z belino v očeh, podobno trdo kuhanemu, olupljenemu jajcu. Ocean je bučal in valoval za steno kakor črne gore, burja je ostro žvižgala v premočenem težkem vrvovju, parobrod se je ves tresel, ko je premagal burjo in vodne gore, — rezal je kakor s plugom njih zibajoče gromade, ki so vedno naglo privrele in visoko pljuscale, s penastim repom, — v smrtnem obupu je stekala od megle zadušena sirena, zmrzovale so od hladu in od prenaporne, napete pazljivosti straže na svojih visokih opazovališčih, mračnim in žgočim globinam pekla, njegovemu zadnjemu, devetemu krogu je bil podoben podvodni trebuh parobroda, kjer so gluho puhale velikanske peči; cele kupe premoga so požirala njih razbeljena žrela, kamor so ga z ropotom metali z jedkim, umazanim potom politi in do pasu goli ljudje, temno rdeči od ognja. — A tukaj, v baru, so brezskrbno polagali noge na ročaje naslanjačev, srkali konjak in likerje, plaval v valovih dišečega dima in se duhovito razgovarjali, v plesni dvorani je vse sijalo in razlivalo svetlobo, toploto in veselje, parčki so se zdaj vrteli v valčku, zdaj se pripogibali v tangu — in godba je trdovratno, z neko sladko-nesramno žalostjo prosila vedno eno, vedno eno in isto... Med to sijajno množico je bil posla-

nik, suh, skromen starček, je bil velik bogataš, brit, dolg, nedoločene starosti, podoben prelatu, v staromodnem fraku, je bil znan španski pisatelj, je bila vesoljna lepota, nekoliko že ovenela in dvomljive npravnosti, je bil eleganten zaljubljen parček, ki so ga vsi radovedno opazovali in ki ni prikrival svoje sreče: on je plesal le z njo, pel — in z dobro šolo — samo z njenim spremstvom, in vse je bilo pri njima tako dražestno, da je vedel edino kapitan, kako je ta parček najet za dober denar od Lloydja, da igra ljubezen in že davno potuje zdaj na eni, zdaj na drugi ladji.

V Gibraltar, bilo je ko zgodnja pomlad, — so se vsi razveselili solnca; na krovu »Atlantide« se je prikazal nov potnik, ki je vzbudil splošno zanimanje, — princ, prestolonaslednik. Mali človek je bil kakor lesen, dasi prožnih kretenj, širokega obraza, ozkih oči, z zlatimi očali, nekoliko neprijeten radi tega, ker so bile njegove velike črne brke redke kakor pri mrliču, sicer pa prijeten, preprost in skromen. Na Sredozemskem morju je zopet zabrila zima, dvigali so se veliki in ko pavji rep pestri valovi z snežno-belimi grebeni, ki jih je dvigala pri jasnem solncu in popolnoma čistem nebu veselo in besno nasproti leteča tramontana... Potem, drugi dan, je nebo bolj pobledele, obzorje je zategnila megla in približala se je zemlja, prikazala se Irkija Capri, skozi daljnogled se je že videl Neapelj, kakor kosi sladkorja, posipani pod nečim sivim — nad njim pa in nad tem sivim se je prikazala vrsta odaljenih hribov, nerazločnih in mrtvo belih od snega. Veliko lju-

Kako in kaj?

(Nekoliko razmišljanja.)

Materijalizem, glavni znak naše dobe, je ubil v nas vsak čut morale in poštenja in je napravil iz ljudi stroje na eni strani in zveri na drugi. Vse, kar zovemo ideal, je danes prazna beseda, ki veliki večini ne pomeni — nič!

Kljub temu je vendar še vedno nekaj glasnikov, ki kakor mrki preroki obtožujejo ta naš grozni čas in svare pred posledicami. Tih, trpek glasnik boja proti materijalizmu pa smo zlasti mi, vsi oni tisoči, ki jih družba kratko imenuje: vojne žrtve.

Kakor morda nihče, tako trpimo mi, trpimo in čakamo in ne pričakamo ničesar. Gotovo pa ne pretiravamo, če pravimo, da je naše trpljenje sramota tistih, ki merijo in tehtajo našo usodo.

Vprašanje olajšanja položaja vojnih žrtev ni samo zadeva odgovornih ministerstev, ampak zadeva vso javnost. Zato bi človek pričakoval, toda raje nič o tem! —

Po našem mnenju in v tem nam bo morda pritrdil tudi vsak politik, bi morala vlada urediti vprašanje vojnih žrtev brez pritiska in na tak način, da bi bile vojne žrtve v čim najvišji meri zadovoljene. Kajti ta korak bi bil svetel žarek, sveteč v minulost, sedanjost in bodočnost. Minula vojna prav gotovo ni bila zadnja. Kakšno pa naj bo v slučaju potrebe navdušenje generacije, ki bo vedela, kako se je pri nas godilo vojnim žrtvam? Ali naj človek v navdušenju žrtvuje življenje ali zdravje, če ve, da bodo tisti, za katere se je žrtvoval, teptali po njem — pohabljeni, oziroma po njegovih sirotah?

V tem vprašanju vidimo mi močan ukaz, da se vlada zavzame za vojne žrtve. To ni stvar računov, ki bi se dali odpraviti z enostavnim seštevanjem ali odštevanjem s sveta, ne, to je visoka moralna naloga, ki je ne bo mogla prežeti nobena vlada.

Invalidski zakon je na vidiku. Dolgo smo ga čakali, toda — kakšnega bomo pričakali? Ali so pomislili oni, ki ga snujejo — menda brez nas — da sta jim dani dve možnosti? Lakho pomeni novi zakon najboljšo oporo patriotizmu, lahko pa tudi kal onega razdirajočega bakterija, ki razkroji vsako moč. To je nezadovoljnost!

Mi, ki smo za to zemljo trpeli, ki smo ji dali svoje najljubše in najdražje — svoje zdravje — smemo pač reči, da to zemljo ljubimo. Zato pa tudi smemo klicati odgovornim faktorjem: »Premislite še v zadnjem trenutku, kaj

di je stalo na krovu, mnogo lady in gentlemanov je že obleklo lahke kožuhe z nazven obrnjenim krznom; pokorni, vedno le šepetajoči boyi Kitajci, krivonogi dečki s smolnato črnimi kitami do pete in z deklisko gostimi trepalnicami, so že vlekli polagoma k stopnicam plaide, palice, kovčega in necessairje iz krokodilovega usnja. Hči gospoda iz San Franciska je stala poleg princa, ki je bil predstavljen včeraj zvečer vsled srečne slučajnosti, in se je delala, kakor da pazno gleda v daljavo, kamor ji je kazal, ko je nekaj razlagal in nekaj tiho, naglo pripovedoval; po postavi je bil med drugimi kakor deček, čuden in sploh nelep: očala, trd klobuk, angleška suknja, redke brke so bile ko žima, temna, tenka polt pa je bila kakor napeta na ploskem obrazu in kakor narahlo lakirana. Dekle pa ga je poslušalo in od razburjenja ni razumelo, kaj ji govori; njeno srce je utripalo od nerazumljivega navdušenja zanj — in od ponosa, da on stoji in govori ravno z njo: vse, čisto vse na njem ni bilo takšno, kakor pri drugih, — njegove suhe roke, njegova čista polt, pod katero je tekla prastara carska kri, celo njegova evropska obleka, čisto preprosta, toda na videz nekako posebno snažna; vse je skrivalo v sebi neumljiv čar in izzvalo čustvo zaljubljenosti. A gospod iz San Franciska sam, v cilindru, v sivih gamašah povrh lakastih čevljev, je venomer s strani pogledaval poleg stoječo znamenito krasotico, visoko, krasno raščeno blondinko, z očmi, poslikanimi po zadnji pariški modi. Na srebrni verižici je držala majcenega, zvitega, plešastega psička in se z njim vedno pogovarjala. In hči se je v neki nejasni zadregi trudila, da ne bi videla očeta.

boste storili z vojnimi žrtvami. Boljše nobenega zakona, nego sramotnega. Kajti trpljenje nedolžnih bi bilo potem ne samo povečano, temveč tudi osramočeno. In tega, vsaj tega nikar!

Vidov dan.

Dne 28. t. m. se praznuje, kakor vsako leto, v celi naši državi Vidov dan. Po pravoslavnem koledarju je to dan 15. junija s cerkvenim praznovanjem Sv. Lida. V zgodovini našega naroda ostane ta dan v večnem spominu, ker se je dne 15. junija 1389. leta na žalosten način odločevala usoda srbskega in celokupnega našega troimenega naroda.

Takrat se je vršila zgodovinska bitka na Kosovem polju, ki je zadala muke in trpljenje srbskemu narodu. Na ta dan se je zbrala hrabra srbska vojska na Kosovem polju proti silnemu turškemu nasprotniku pod vodstvom samega sultana Murata. Tužne srbske narodne pesmi opevajo danes borbo, ki jo je utrpel narod v Kosovski bitki.

Na prostrani ravnini Južne Srbije, obkoljen z visokimi planinami, po kateri teče reka Setnica, se je zbrala takratna vojska.

Sultan Murat je pridrvel tja z močno organizirano vojsko Turkov, katerih pravi zgodovina, da je bilo okoli 80.000, kar je za takratne čase ogromno število.

Nasproti njem se je postavila v bran hrabra srbska vojska, obstoječa po večini iz konjenice, pod vodstvom kneza Lazarja, Vuka Brankovića, Djordja Balšića in Kralja Tvrtka.

Vnela se je grozovita bitka, pri kateri je tekla v potokih kri. Glave so cepale, ravan je bila pokrita z mrtvimi trupli in bil je strašen dan.

Srbska vojska se je borila napram velikanški premoči z nepopisno hrabrostjo. V prvih spopadih so imeli Srbi mnogo uspeha in se jim je posrečilo popolnoma razbiti levo krilo turške vojske. Srbski junak Miloš Obilić se je priplazil v sultanov tabor in ubil sultana Murata.

Kmalu je besni njegov naslednik sultan Bajazit pripeljal ojačenje in tako je vrgel v divjem naskoku omagano srbsko vojsko preko Setnice.

Turški premoči se je posrečilo razkropiti srbske borec.

Sam knez Lazar je prišel v turško vjetništvo in z njim nekaj drugih vojskovodij, katerim so odsekali glave.

Usoda jugoslovenskega naroda je bila s tem zapečatenata do leta 1690, ko se je posrečilo Srbom zopet osvoboditi se iz turškega jarma.

Kakor vsi premožni amerikanci, je bil tudi on zelo radodaren na potovanju in je verjel, kakor vsi, popolni iskrenosti in razpoloženju onih, ki so ga tako skrbno hranili in pojili, mu služili od jutra do večera in v naprej uganili njegovo najmanjšo željo, varovali njegovo snago in mir, vlekli njegovo prtljago, klicali zanj nosače in dostavljali njegove kovčge v gostilne. Tako je bilo povsod, tako na morju, tako mora biti tudi v Neaplju. Neapolj je rasel in se bližal; glasbeniki so že bliščali z bakrom, se gnetli na krovu in so vse nanadoma oglušili z zmagovalnimi zvoki koračnice, orjak-kapitan v paradni uniformi se je prikazal na svojem mostiču in je kakor milostivi poganski bog mahal z roko v pozdrav potnikom — in gospodu iz San Franciska se je zdelo, kakor tudi vsem ostalim, da grmi samo za njega koračnica, ki jo tako ljubi ponosna Amerika, da ravno njemu čestita kapitan, k srečnemu prihodu. Ko pa je priplula »Atlantida« končno v pristanišče, naslonila svoje mnogonadstropno grmado ob nabrežje, posejano z ljudmi, in so zagrmeli mostički — koliko vratarjev in njih pomočnikov v zlatoobrobljenih kapah, koliko različnih posredovalcev, žvižgajočih paglavcev in krepkih razcapancev s kupi barvanih razglednic v rokah se je vrglo njemu nasproti in mu ponujalo uslug! On pa se je prijazno-zaničevalno muzal tem razcapancem, ko je šel k avtomobilu istega hotela, v katerem bi se lahko nastanil tudi princ, in mirno govoril skozi zobe, zdaj angleško, zdaj italijansko:

— Go away! Via!

(Dalje prih.)

Truplo padlega kneza Lazarja se hrani še danes v Ravanici, kjer se vrši vsako leto slavlje na čast padlim Kosovskim borcem. Srbska pesem opeva tudi smrt Jugovičev, sedem sinov, katere je na enkrat zgubila majka Jugovičeva na Kosovem.

Vidov dan pa bo ostal za vedno praznik našega naroda, v spomin nekdanje Kosovske bitke.

Višina invalidskih pokojnin in podpor.*

Predlog finančnega ministra o finančnem razporedu invalidskega zakona.

Beograd, 17. junija. r. Finančni minister dr. Stojadinović je predložil članom invalidskega odbora v proučitev naslednji finančni razpored invalidskega zakona.

I. Osebnih invalidi: 1. Lahki invalidi 20 do 40 odst. nesposobnosti po 480 Din (48.000 invalidov) skupaj 25.040.000 Din. 2. Težki invalidi 50 do 70 odst. nesposobnosti po 1440 (17.000 invalidov) 24.480.000 Din. 3. Polni invalidi 8 do 100 odst. po 2400 Din (7000 invalidov) to je 16.800.000 Din. 4. Pretežki invalidi nad 100 odst. nesposobnosti po 3600 in 4300 Din letno (650 invalidov) 5.460.000 Din. Doklade: za kaplarje 5 odst., skupno 500.000 Din, za podnarednike 15 odst. (260 invalidov) po 260 Din, skupno 501.000 Din, za narednike 25 odst. (1360 invalidov) po 360 Din 489.600 Din za niž. ofic. (808 invalid.) 3400 Din 2.747.200 Din, za višje oficirje (252 invalidov) po 4600 Din 1.159.200 Din, za obveznike uradniškega čina (1000 invalidov) po 3000 Din, 3.000.000 Din. Povečanje pokojnin oficirjem 1.639.000 Din, za osebne invalide vsega skupaj torej 79 milijonov 875 tisoč Din.

II. Družine: vdove padlih vojakov (1100, povprečno z dvema otrokoma) po 1800 Din 198.000.000 Din, vdove padlih oficirjev in obveznikov uradniškega čina (2000) po 5500 Din 11.000.000 Din, sirote (brez očeta in matere, 24.000 otrok povprečno v 12.000 družinah) po 1360 Din 18.720.000 Din. Bratje, sestre ter roditelji (18.000, do 9000 družin) po 800 Din po čl. 30. 7.200.000 Din, otroci osebnih invalidov in žene (180.000 oseb) 43.200.000 Din. — Skupaj 278.120.000 Din.

III. Razne vrste podpore: 1. Proteze 6. mil. Din. 2. Zdravljenje 4 milijone Din. 3. Strokovni pouk 26 milijonov Din. 4. Podpore 7 milijonov Din. 5. Voznina 3 milijone Din. 6. Pogrebni stroški 1 milijon Din. Skupaj 47 milijonov Din.

Vsi izdatki skupno so proračunani na 404.096.000 Din. Razen tega se določa za prva tri leta dotacija narodnemu invalidskemu fondu radi odstopa invalidnine po 20 milijonov Din letno. V proračunu ni določena razlika za napredovanje v višje čine in za pokojnine vdovam padlih oficirjev in uradnikov. Všteti tudi niso zaposleni reducirani in ostali odkupni invalidi (okoli 15 tisoč invalidov).

O tem predlogu finančnega ministra parlamentarni odbor še ni definitivno sklepal.

* Po »Jutru« povzamemo kako bo izgledal bodoči invalidski zakon v pogledu prejemkov vojnih žrtev. — Poleg zneskov so tudi navedene statistične številke, koliko vojnih žrtev bo prejelo pokojnine po posameznih postavkah. Končno so omenjeni vsi izdatki države, ki jih bo potrebovala v to svrhu. In kar je za nas najbolj značilno navaja poročilo tudi, koliko reducirancev, ali onih, ki bi dobili odpravnine, ne bo deležnih nobenih pokojnin, ker jih proračun ne jemlje v poštev. Teh je okoli 15.000. S tem se precej vidi, kako mislijo z reduciranci. Menda se ne mislijo ozirati na naše zahteve obnov postopanja? Kakor vidimo, bo imelo udruženje še mnogo dela, pri izvojevanju pravic vojnih žrtev.

Omenimo naj še, da so mišljene pokojnine, ki jih navaja poročilo v letnih zneskih.

Čitajte stanovsko glasilo!
Pridobivajte naročnikov!

Internacionalna konferenca v Kolinu.

V Kolinu (Kölnu) ob Reni v Nemčiji sklicuje Internacionalno udruženje nekdanjih vojščakov in vojnih žrtev konferenco za 27. in 28. junija t. l.

To Internacionalno udruženje obstoja iz organizacij raznih držav, pred vsem Nemčije, Francije, Avstrije in Belgije.

Iz glasil tega udruženja, ki izhajata v Berlinu in sicer »Internationaler Kriegsopfer Bulletin« ter »Internationaler Bund« posnemamo nekaj delokroga, katerega je podvzelo v splošnem socialnem pravu vojnih in tudi drugih žrtev.

Glavni tajništvi udruženja se nahajata v Berlinu, kjer vodi posle Karl Tiedt, ter v Parizu neki general Henri Barbusse. Zastopane pri dosedanjih konferencah niso bile samo gori navedene države, temveč tudi Italija, Ogrska, Bulgarija in mogoče še druge. Internacionalno udruženje ne stremi samo za pravicami vojnih invalidov, vdov in sirot, temveč tudi za pravično zakonodajo civilnim delavskim žrtvam in za splošno socialno zavarovanje. Eno glavnih vprašanj pa je med tem specialno vprašanje vojnih žrtev, za katere hoče izravnati njihove pravice po vseh državah, s pomočjo cele evropske javnosti. Da se to interakcionalno udruženje še bolj izpopolni in pridobi čimveč sodelavcev, sklicuje zopet glavno internacionalno konferenco za gori omenjena dneva v Kolinu.

Dnevni red je sledeči:

1. Otvoritev in izvolitev komisije za verifikacijo delegatov ter pripravo in primerjanje došlih predlogov.

2. Stanje preskrbe vojnih žrtev v državah, ki so se udeležile vojne. (Referat internacionalnega delavskega urada v Genfu.)

3. Internacionalna borba proti nedostatkom v socialni politiki in prisilne tendence k socialnemu skrbstvu. (Referat Karl Tiedt, Nemčija.)

4. Internacionalni problemi in terjatve za žrtvovanje v vojni, splošna preskrba, preskrba z zdravljenjem, protezami in vpostavitve dolžnosti. (Referat Kainradl Avstrija in Gilberti Francija.)

5. Praktično in solidarno skupno delo organizacij vojnih žrtev z ozirom na orgaiziranje, zamenjave materijala in posamezne preskrbovalne slučaje. (Referat iz Avstrije.)

6. Socialno zavarovanje in preskrba vojnih žrtev. (Referat Wiest Nemčija.)

7. Razno.

Povabljeni so organizacije iz vseh evropskih držav, ki so se udeležile vojne, med njimi je dobilo tako porabilo tudi naše udruženje. Vsega skupaj je baje povabljenih do sedaj 45 organizacij vojnih žrtev.

IZ ORGANIZACIJE.

Ruše pri Mariboru. V nedeljo dne 7. t. m. se je vršil shod tukajšnjih članov in članic. Zborovanje je otvoril tov. Fajhter, ke je uvodoma obrazložil vse težave, s katerimi se imajo vojne žrtve boriti in podal kratek pregled o delovanju poverjeništvu v Rušah. Zatem je povzel besedo predsednik mariborske podružnice tov. A. Krepek, ki je obširno in poljudno obrazložil navzočim težak boj za doseg vojnih žrtev vrednega invalidskega zakona, zatem pa je povdarjal pomen in važnost udruženja, ter o dolžnostih in pravicah članstva. Njegovim izvanajanjem so navzoči sledili z največjim zanimanjem, tako da bo imel shod gotovo tudi uspeh.

Pazor brezposelni. Neka ljubljanska stavbna tvrdka rabi za precejšnjo množino svojih delavcev, ki bodo gradili stavbe v Južni Srbiji, kantinerja obenem kuharja. Iz prijaznosti je ponudila to mesto kakemu vojnemu invalidu, ako se zglaši. Stanovanje in prostor za kantino mu preskrbi tvrdka v novi hiši, ki se bo v ta namen postavila. Najbolje bi bil za to službo kak oženjen invalid. Kr je mesto nujno za zasesti in moramo takoj odgovoriti, naj se eventuelni reflektanti do srede prihodnjega tedna javijo izvršnemu odboru. Izbirala bo dotična tvrdka sama in ne moremo prevzeti nikakega jamstva.

Zdravljenje v toplicah. V Dolenjskih toplicah je pričela sezona za invalide z dnem 1. junija t. l. Zato opozorjamo vse invalide, ki bolujejo na revmatizmu, da izkoristijo čas in se takoj javijo. Zdravljenje je jako koristno in za marsikaterega rešilno.

Doznavamo, da je med našimi invalidi precej revmatičnih, posebno ker telesne hibe rade puščajo take posledice.

Vendar pa je baje naše revmatične bolnike precej zadela specialna komisija in jih predlagala za redukcijo.

Zato pri tej priliki ponovno opozarjamo, da ima po rešenju ministrstva za socialno politiko, katerega je izposlovalo naše udruženje vsak predlagani za redukcijo še vedno pravico do zdravljenja.

Radi tega naj tovariši ne opuščajo svojih prošelj in naj se oglašijo za zdravljenje v toplicah, ker traja to zdravljenje le v času sezone.

Razpis. Pri okrajnem sodišču v Kočevju je oddati mesto sodnega sluga, ali kje drugod po izpraznitvi. Prošnje je vlagati do 20. VII. t. l. na predsedstvo okrožnega sodišča v Novem mestu.

Invalidi, ki potujete radi zdravstva ali ortopediranja.

Kakor znano predpisuje pravilnik ministrstva za promet, da ima invalid prosto vožnjo kadar potuje na poziv oblasti radi zdravljenja, ortopediranja ali drugih podobnih opravil. Za tako vožnjo mu izstavi pozivnico, ki velja potem poleg članske knjižice udruženja s fotografijo.

Dogodili so se slučajji, da kdo ni imel članske knjižice, pa mu radi tega železnica ni hotela dati proste vozovnice.

Povrnitev vožnje je bila pa tudi potem nemogoča, ker navadno manjka za to kreditov, ali jih sploh menda za to ni.

Dotični invalidi se potem hodijo pritoževati k udruženju in prositi podpore.

Članske knjižice niso drage in jo mora imeti vsak naš član. Vsi bi si jih že lahko preskrbeli, ako bi ne bili tako nemarni. Železnica pa postopa tudi čisto pravilno, ker je kontrola najboljša potom legitimacij s slikami. Na navadne listke pa se lahko vozi vsakdo.

Opozarjamo posebno invalide, ki imajo potrebe zdravljenja, ali za proteze, da nihče ne bo brez naše članske knjižice s sliko. Le na ta način ne bo nepotrebnih sitnosti.

Razne vesti.

Reklama »Invalid«.

Kot smo že na drugem mestu poročali, je dala Uprava državnih monopolov v Beogradu Središnji upravi Udruženja vojnih invalidov privilegij, da sme nabavljati na spodnji strani škatljic od vseh vrst vžigalic, ki se izdelujejo v naši državi etikete, na katerih bodo večje trgovine, tovarnarji in drugi podjetniki lahko inserirali in s tem delali reklamo za svoje blago odnosno podjetje. Te etikete so lahko jedno- dvo- ali tribarvne, najmanjša naklada znesse 50.000 komadov, največja pa do enega milijona izvodov. Če vpoštevamo dejstvo, da noben časopis v Sloveniji ne izide v 50.000 izvodih, predstavlja ta reklama za oglašalce siguren uspeh, ker bo čital njegovo reklamo seljak v zadnji hribovski vasi, ker so dandanes vžigalice neobhodne potrebne za vsakega človeka. Reklama po časopisih je omejena vedno le na majhen krog čitateljev lista, dočim je pri tej vrsti reklame dana garancija, da bo šel glas oglašalca po vsej deželi in v sleherno hišo.

Etikete bodo nalepile na škatljice tovarne same pod nadzorstvom monopolske uprave in udruženja, zato je vsakemu že s tem zajamčeno, da bo oglas izvršen.

Agencija zavoda Reklama invalid je pri Izvršnem odboru. Ta bo dajal tudi vsa potrebna pismena obvestila.

Res obziren župan. V občini Paka v Konjskem okraju živi močno pohabljen invalid tev. Jakob Mlinšek, ki hodi samo po bergljah. Tudi njega je zahtevala specialna komisija pred se, kljub temu, da revež ne more hoditi. Sicer ne vemo, kaj je mislila z njim, vendar pa je storila jako časten čin. Zasluga za to gre predvsem domačemu županu na Paki, Mlinšek se je oglašil pri županu, da mu preskrbi sprem-

ljevalca in voz kakor predpisuje pravilnik k invalidskemu zakonu § 76. Župan mu je velikodušno odgovoril, da on ne bo skrbel za vojne invalide, ker ima dosti opravka s civilnimi, vojni invalidi pa naj gredo beračit. Tako ni mogel Mlinšek pred komisijo, ker je revež brez sredstev z družino oddaljen od železnice. Specialna komisija ga je vsled tega reducirala in danes ne prejema pokojnine in nobenih ugodnosti, dasi je najbolj potreben. — Želimo, da bi g. veliki župan mariborski preskrbel tov. Mlinšku in g. županu, vsakemu svoje.

Stanovanjsko vprašanje je pri nas vedno še samo »vprašanje«. Z omejevanjem zasebne lastnine ne bode to vprašanje nikdar rešeno. Brali smo, da namerava mesto Zagreb, odnosno Praštediona sezidati 100 stanovanjskih hiš v mestu Zagrebu. V naših novinah beremo: Tudi Češkoslovaška vlada stremi že od prevrata za tem, da spravi svoje nameščence pod streho. Stanovanjska beda je zelo občutna, kakor povsod na svetu, tudi na Češkoslovaškem, vendar ne tako hudo, kakor pri nas. Tam imajo pristojni činitelji pač več smisla za take stvari kot v Jugoslaviji. Praška občina, pa tudi druga mesta in tudi trgi na Češkoslovaškem, so porabili povojno ugodno konjunkturo in zidali. Na tisoče je hiš in posebno enodružinskih hišic, ki so jih postavile občine manj imovitim slojem. Pa tudi država ni zaostala. Storila je za svoje uradnike vse, kar ji je bilo mogoče. Reči se mora, da kmalu ne bo več stanovanjske bede na ozemlju mlade republike, ako gre v dosedanjem tempu naprej. Tako je vstavilo ministrstvo za javna dela v zakon z dne 7. marca 1924 določbo, da se ima iz dohodkov državnih gradbenih srečk 600 milijonov češkoslovaških kron porabiti v letu 1924 za zgradbo stanovanj za državne nameščence. Do konca lanskega leta so podpisale občine približno za 82 in državni nameščenci sami za okroglo 44 milijonov kron gradbenih srečk. Do konca januarja t. l. je bilo v delu 42 hiš s 522 stanovanji, ki so stale 42 milijonov kron. Kot nadaljni obrok v razvoju započete stavbene akcije za državne nameščence se začne zidati ali je že v delu 62 hiš s 173 stanovanji. Te hiše bodo stale 52 milijonov češkoslovaških kron.

Za SMEH IN KRATEK ČAS.

Pijanec: Potrka pozno po noči na vrata zastavljalnice.

Paznik: Kaj razbijate v tej uri, česa želite?

Pijanec: Odprite, da grem spat!

Paznik: Norec! Saj to vendar ni vaše stanovanje, to je zastavljalnica.

Pijanec: Že-e-že dobro-o, toda moja pestelja je notri. —

IZ IZLETA.

Izletnik: Peljal sem se z državno železnico na Gorenjsko, po južni pa sem prišel nazaj.

Prijatelj: To je skoro nemogoče, ker vozi južna železnica daleč drugod.

Izletnik: Na Jesenicah sem se pošteno najužnal in po južni sem prišel nazaj.

NOVE KNJIGE

A. L. VIEIRA - A. DEBELJAK:

AMADIS

Roman. Cena v snopičih Din 20.—, broširan Din 22.— s poštnino vred.

To prelepo delo, ki ga je iz portugalsčine prevel naš priznani književnik dr. Debeljak ne bi smelo manjkati v nobeni naši hiši. Na željo pošlje založba tudi posamezne snopiče na ogled. Prodajalci imajo znaten popust. Naročila sprejema in pojasnila daje

Založba „VIGRED“ (I. Albreht)

Ljubljana, Škofja ulica 8, 1. nadstropje.

POZOR! Pri sklicevanju na ta oglas dobe vsi odjemalci 10% popust.

Odgovorni urednik: Peček Janez.

Tisk tiskarne Makso Hrovatin, Ljubljana.